Yıllardan beri söylenenleri tekrarlamak yerine, konuya farklı bir açıdan yaklaşmaya çalışalım.

1915'te Ermenilere uygulanan soykırım tarihin ne ilk ne de son soykırımıdır. ABD'de beyazların yerleşim alanlarını genişletmek için uyguladıkları Kızılderili soykırımı ve Nazilerin Yahudilere uyguladıkları soykırım örneklerden sadece iki tanesidir. İki ülke de, soykırımı kabul etmişler ve özür dilemişlerdir.

Türkiye neden aynısını yapamıyor?

1915'te Anadolu'da Ermenilere yapılanların soykırım kapsamına girdiği defalarca ortaya konulmuş olmasına rağmen, üstelik de bu soykırım Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından önce gerçekleşmiş olmasına rağmen, hükümetler bunu neden kabullenemiyorlar?

Soykırım suçunu İttihat ve Terakki'ye bağlarsınız. Bu örgüt Osmanlı İmparatorluğu'nu kanlı bir savaşa da sokan örgüttür. Daha sonra gündeme gelen "Kurtuluş Savaşı" kadrolarının da İttihatçılardan oluşması zorunlulukla açıklanabilir. O dönem İttihatçı olmayan kaç kişi vardı?

Hiçbir Türkiye Cumhuriyeti hükümeti yıllardan beri bu yolu kullanmadı.

Bunun önemli nedenlerin bulunması gerekir.

Birinci neden: Ermeni soykırımının tek başına değil, 20. yüzyıl başında Anadolu'nun "temizlenmesi" bağlamında ele alınabilecek olmasıdır. Önce Hıristiyanlar (Ermeniler, Rumlar, Süryaniler) Anadolu'dan ya tümüyle ya da büyük oranda sürülmüşler, ardından da kalan Müslümanlardan Türk olmayanların (Kürtler) "Türkleştirilmesine" yönelinmiştir.

İkincisi: Nazi Almanyası örneğinde de görüldüğü gibi, büyük "nüfus temizlikleri" sadece iktidarın kararı ve kolluk güçlerinin uygulamasıyla hayata geçirilemez. Halkın da bu "temizlik"e önemli oranda katılmış olması şarttır. Nazi Almanyası'nda olduğu gibi dönemin Anadolu'sunda da Müslüman halktan bu uygulamaya şiddetle karşı çıkanlar olmuş, ancak bunların gücü olayların akışını değiştirmeye yetmemiştir.

Üçüncüsü: Ermeni soykırımının kabulü, bu ülkenin uydurma tarihinin yeniden yazılmasını gerektirecektir. Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşünü ve TC'nin kuruluşunu da içeren 20. yüzyıl tarihinin yeniden yazılacak olması, uydurma tarih üzerine kurulmuş çeşitli efsanelerin de çökmesi anlamına gelecektir.

Ermeni soykırımı; bu ülke tarihinin büyük bölümünün neden sıkıyönetim –ya da olağanüstü hal- altında geçtiğinin, tükenmek bilmeyen devlet şiddetinin, demokratikleşme ve barışın bir türlü gerçekleşememesinin açıklanmasına açılan önemli bir kapıdır.

Soykırımı bu nedenle kabul edemezler ve etmemek için de halen ellerinden geleni yapıyorlar.

Geçmişleriyle hesaplaşamamış halklar başkalarıyla barışamazlar. Geçmişle

hesaplaşabilmenin ilk adımı da, o geçmişin açığa çıkarılmasıdır.

ABM, geçmişle sağlıklı bir hesaplaşmanın halklar arasında barış için büyük önemi bulunduğunu savunmakta ve bu ülkenin 20. yüzyıl tarihinin karanlık yönlerinin açığa çıkarılmasını desteklemektedir.

AVRUPA BARIŞ MECLİSİ